

Temel ve ortaöğretim kurumlarında 2002 yılında bir öğrenci için ayrılan kamu kaynağı 2010 fiyatları ile yaklaşık olarak 1.200 TL iken, 2009 yılında bu harcama miktarı 1.800 TL'ye ulaştı! Bu dönemde, okullulaşmada önemli artış yaşandı; ilköğretimde cinsiyet eşitsizliği aşıldı; erken çocukluk eğitiminde atılım gerçekleştirildi; bölgesel farkların erişime etkileri azaltıldı. Türkiye'de çocuklar okuma, matematik ve fen becerilerinde uluslararası standartlara biraz daha yaklaştılar. Türkiye eğitime daha fazla para harcadı ve iyi sonuçlar elde edildi.

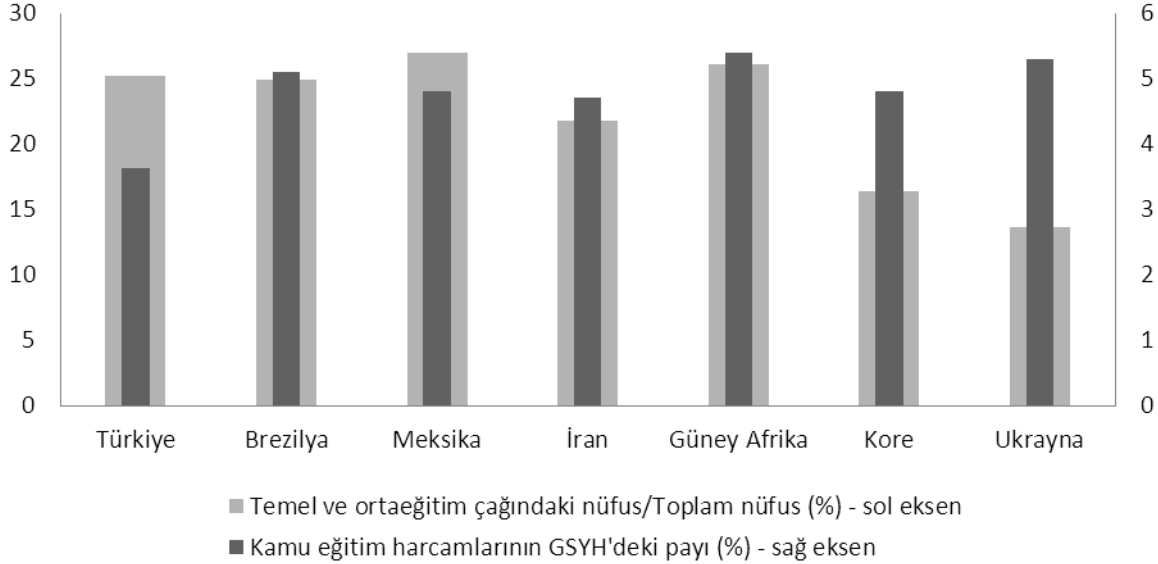
Bu gelişmelere rağmen, eğitime ayrılan kamu kaynakları yetersiz ve bu kaynakların daha da azaltılması planlanıyor! **2009'da GSYH'nin %2,94'ünü oluşturan MEB bütçesinin 2014'te GSYH'nin %2,65'ine kadar düşürülmesi öngörülmüyor.**

Milletvekillerini, 2012 Merkezi Yönetim Bütçesi görüşmeleri sırasında MEB bütçesinin artırılması için Genel Kurulu'da bütçe artışı taleplerini dillendirmeye ve sivil toplumu ve yurttaşları bütçe kısıntısı olasılığına karşı görüşmeleri yakından izlemeye davet ediyoruz.

Eğitime daha fazla kaynak ayrılmalı!

Türkiye'de çocuklar ve gençler daha çok yatırımı hak ediyor!

Türkiye kalkınmakta olan diğer ülkelere kıyasla daha çok çocuk ve genç nüfusuna sahip. Ancak çocuk ve gençlerine çok daha az kaynak ayırıyor.

Kaynak: World Development Indicators (WDI) & Global Development Finance (GDF)
Nüfus verileri 2010, harcama verileri Türkiye için 2010, Kore için 2008, Brezilya, Meksika, İran, Güney Afrika ve Ukrayna için 2007

Oysa çocuk ve gençlerin üretken bireylere dönüşmelerinin ve toplumsal yaşama tam ve eşit katılımlarının güvence altına alınması için, eğitime ayrılan kamu kaynaklarının artırılması ve kaliteli eğitim hizmetlerinin yaygınlaştırılması önceliklidir. Aksi durumda Türkiye'deki çocuk ve gençler 21. yüzyılda ihtiyaç duyacakları yaşam becerilerinden yoksun kalacaklar.

Ulusal eğitim hedeflerine ulaşmak için daha fazla kaynak gerekiyor.

Ulusal planlama belgelerinde, eğitim için önemli hedefler belirlendi. Eğitimin kalitesinin artırılması, okulöncesi eğitim ve ortaöğretim kademelerine erişimin yaygınlaşması, 60. Hükümet Programı Eylem

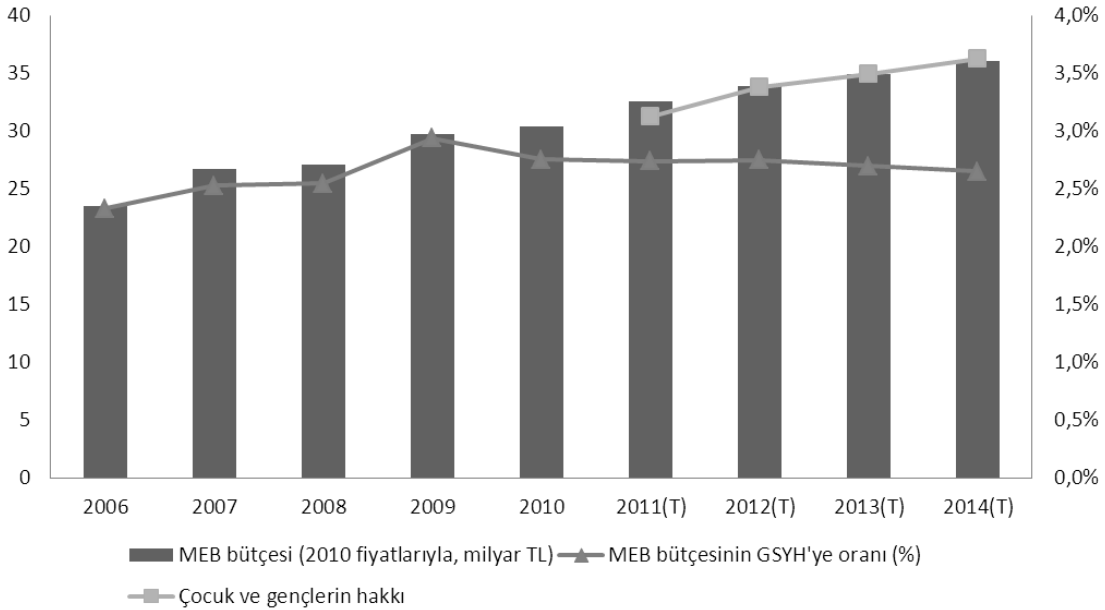
Planı ve 61. Hükümet Programı'nda somutlaştırılmış hedefler arasında. 60. Hükümet Programı Eylem Planı'nda okulöncesi eğitimde, 2011 sonuna kadar %50 okullulaşma hedeflendi; ama 2010–2011 öğretim yılında ancak %29,9 ulaşılabildi. **Bir başka deyişle, her iki çocuktan biri anasınıfına başlayacakken yalnızca dört çocuktan biri okulöncesi eğitime katıldı.**

Benzer biçimde Plan'da ortaöğretimde net okullulaşma oranı %75 olarak hedeflendi; ancak 2010–2011 öğretim yılında ancak %69,3'e ulaşılabildi. **Her 10 çocuktan 3'ü ortaöğretim dışında kaldı!**

Bu hedeflerin gerçekleşebilmesi için MEB 2014 yılı sonuna kadar resmi anaokulu sayısını 2.402'ye, derslik sayısını -resmi ana sınıflarındaki sınıf sayısı 33.397 olmak üzere- 45.407'ye çıkarmayı planlıyor. Ayrıca Bakanlık, ortaöğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısının 30'a düşürülmesi ve ortaöğretimde okullulaşmanın planlanan düzeye yükseltilmesi için en az 30.000 yeni derslik inşa edilmesi gerektiğini tahmin ediyor. Bu yatırımlar MEB bütçesini önemli ölçüde etkileyecek. Bütçe artırılmazsa planları gerçekleştirmek mümkün olmayacak.

Eğitimin kalitesinde hiçbir değişiklik doğurmayacak biçimde, nüfus öngörülmesi ve mevcut öğrenci başı harcamalar kullanılarak yapılan tahminler MEB'in Stratejik Plan 2012-2014'te koyduğu hedefleri gerçekleştirmesi için MEB bütçesinin cari fiyatlarla **48,2 milyar TL** olması gerektiğini gösteriyor.

Bu durumda, MEB bütçesinin Orta Vadeli Mali Plan'da öngörüldüğü gibi 39,2 milyar TL'de tutmak hem çocuk ve gençlerin okula erişimini kısıtlayacak hem de kaçınılmaz olarak kalite boyutunda elde edilen kazanımların yitirilmesine yol açacak.

Neler yapılmalı?

Eğitime ayrılan kamu kaynaklarını OECD ortalamasına yükseltelim!

Türkiye'de eğitime ayrılan kamu kaynakları OECD ortalaması olan, GSYH'nin %5,5'ine veya UNESCO'nun geliştirmekte olan ülkelere önerdiği biçimde GSYH'nin %6'sına çıkmalı.

Ulusal eğitim hedefleriyle MEB 2012–2014 bütçesi arasındaki uyumsuzluğu giderelim!

Mevcut bütçe yapım süreçlerinin saydam ve hesap verebilir olmaktan uzak olması ve gerçekçi olmamaları reel bütçe ile planlar arasında bir uçurum yaratıyor. Mevcut hedeflere ulaşmanın daha az harçayarak mümkün olmadığı açık. Meclis, hükümet ve idareciler, ulusal hedeflerin gerisinde kalmanın sorumluluğunu fark ederek, bu uyumsuzluğu gidermeye dönük çalışmalılar.

